

ECHO TRÓJKI

WYDANIE SPECJALNE

100 lat
1918-2018

niepodległości

*Dzisiaj wielką jest rocznica -
Jedenasty Listopada!
Tym, co zmarli za Ojczyznę,
hołd wdzięczności Polską składa.*

*Im to, bowiem zawdzięczamy
wolność - polską mowę w szkole,
to, że tylko z ksiąg historii
poznajemy dziś niewolę.*

*Uroczyście biją dzwony,
w mieście flagi rozwinięto...
i me serce się raduje,
że obchodzę Polski święto.*

Ludwik Wiszniewski „Jedenasty Listopada”

Był taki smutny czas w historii naszej Ojczyzny, gdy na ponad sto lat utraciła niepodległość. Zaborcy – trzy mocarstwa: Austria, Prusy (późniejsze Niemcy), Rosja – w 1795 roku podzielili między siebie polską ziemię i wymazali z mapy Europy nasze państwo. Chcieli Polakom narzucić swoją kulturę, zwyczaje, język i religię. Nie było polskiego rządu ani wojska, nie było stolicy. Nie wolno było używać polskiej flagi ani godła. Za mówienie w szkole po polsku dzieci były karane, a dorośli trafiali do więzienia.

Nasz naród jednak nie poddawał się. Polską – wykreślona z mapy Europy – istniała. Każde pokolenie stawiało w obronie tych najcenniejszych wartości. Walczyło w wielkich powstaniach narodowych, które jednak kończyły się klęską. Aż nadszedł długo oczekiwany dzień.

**Żołnierze Legionów Polskich –
pierwszych oddziałów
odradzającego się wojska
polskiego. Legiony składały
się z brygad,
spośród których najslynniejsza
była Pierwsza Brygada,
którą dowodził Józef Piłsudski.**

Pierwsza wojna światowa (1914-1918) osłabiła państwa zaborcze, dzięki czemu możliwa stała się odbudowa niepodległego państwa. Po 123 latach niewoli, rozbiorów i obcego panowania, w końcu 1918 roku odrodziło się państwo polskie. Marzenia pokoleń stały się rzeczywistością. Niepodległa Polska odrodziła się w ciągu zaledwie trzech tygodni. To niezwykle tempo zaskoczyło ówczesnych obserwatorów wydarzeń politycznych w Polsce i Europie.

*Warczą karabiny i dzwonią pałasze,
To Piłsudski ruszył w pole, a z nim wojsko nasze.*

*Wodzu, wodzu miły, przywódź świętej sprawie
I każ trąbić trębaczowi, gdy staniesz w Warszawie.*

*Wisłą pieśń polecą – falami jasnemi,
Że nie będzie już Moskali na piastowskiej ziemi.*

Autor nieznany

OTO KRONIKA TAMTYCH DNI 1918 ROKU:

7 października - ogłoszenie niepodległości Polski przez Radę Regencyjną.

25 października - powołanie rządu Józefa Świeżyńskiego.

30 października - Polska Komisja Likwidacyjna w Krakowie przejęła władzę w Galicji Zachodniej.

1 listopada - wybuchły polsko-ukraińskie walki we Lwowie.

3 listopada - nastąpiła kapitulacja Austro-Węgier.

6 na 7 listopada – powstał w Lublinie Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele.

9 listopada - po abdykacji cesarza Wilhelma II proklamowano w Niemczech republikę.

10 listopada - powrócił do Warszawy Józef Piłsudski, komendant I Brygady Legionów, internowany od lipca 1917 r. przez Niemców w Magdeburgu.

11 listopada 1918 r. przypadł w poniedziałek. Takiego zwykłego dnia zjawiała się oto Niepodległa, ale gdy się zjawiała, było to czymś nie do wiary.

Jerzy Zawieyski

Na wieść o powrocie Piłsudskiego, Ignacy Daszyński wraz z całym rządem 11 listopada przyjechał do Warszawy. Tego samego dnia Józef Piłsudski otrzymał z rąk Rady Regencyjnej władzę wojskową i rozpoczął konsultacje z przedstawicielami stronnictw politycznych w sprawie utworzenia koalicyjnego rządu.

Od rana trwało rozbijanie niemieckiego garnizonu i przejmowanie przez Polaków budynków władz i urzędów w Warszawie. Akcja rozbijania rozszerzyła się poza Warszawę, m.in. na Łódź, Białystok, Kalisz, Siedlce. Wieczorem Piłsudski spotkał się z przybyłymi z Lublina przedstawicielami powstającego tam Rządu Tymczasowego. Powierzył Ignacemu Daszyńskiemu misję tworzenia gabinetu.

***Nastał pierwszy dzień wolności.
Niemieckie flagi zostają zastąpione polskimi.***

*Polsko, nie jesteś ty już niewolnicą!
Łańcuch żywych kajdan stał się tym łańcuchem,
Na którym z lochu, co był twą stolicą
Lat sto, swym własnym dźwignęłaś się duchem.*

*Dzisiaj wychodzisz po wiekx z podziemia,
Z ludów jedyny ty lud czystych dłoni,
Co swych zaborców zdumieniem oniemia,
Iż tym zwycięża jeno, że się broni.*

Leopold Staff „Polsko, nie jesteś ty już niewolnicą” {fragm.}

**11 LISTOPADA NA ULICACH WSZYSTKICH
MIAST PANOWAŁA EUFORIA Z POWODU
RODZĄCEJ SIĘ NIEPODLEGŁOŚCI.**

*Ach, jakże mi nie mówić o tych dniach radości,
O tej chmurnej jesieni, gdy w szumiącym wietrze
Szedł nad miastem rodzinnym pierwszy powiew
wolności.*

*Kiedyśmy pełną piersią pili to powietrze,
Nocą w ciemnych alejach stłoczeni szpalerem,
Czekając, aż zapłonie świt nad Belwederem.
Jakże Ciebie przywitać radosna swobodo?
I czym uczcić najpiękniej? Chyba tym uśmiechem
I młodzieńczej poezji burzliwa uroda,
Co szła śpiewem przez miasto i wracała echem.*

Antoni Słonimski „Niepodległość”

**12 LISTOPADA PIŁSUDSKI WYDAŁ PIERWSZY ROZKAZ
WOJSKU:**

*"Żołnierze! Obejmuję nad wami
komendę w chwili, gdy serce w każdym
Polaku bije silniej i żywiej, gdy dzieci
naszej ziemi ujrzały słońce swobody
w całym blasku.
Z wami razem ślubuję życie i krew
swoją poświęcić na rzecz dobra
Ojczyzny i szczęścia jej obywateli".*

14 listopada 1918 - nowym dekretem Rada Regencyjna postanowiła się rozwiązać i całą władzę w państwie przekazała Józefowi Piłsudskiemu, ustanawiając urząd naczelnika państwa.

Józef Piłsudski został pierwszym Marszałkiem Polski. Tego wielkiego wodza często nazywano „Dziadkiem”. I to nie tylko z powodu sumiastych wąsów, ale także dlatego, że bardzo lubił dzieci. Podobno zawsze nosił dla nich cukierki w kieszeniach swojego szarego munduru. Ukochanym koniem Marszałka była kłacz Kasztanka. Towarzyszyła mu już wtedy, gdy dowodził Pierwszą Brygadą, a po odzyskaniu niepodległości brała wraz z nim udział w defiladach z okazji 11 listopada.

*Dziś w całej Polsce brzmi Mazurek...
Dzisiaj radości kanonada!
Witamy wszyscy Niepodległość
I Jedenasty Listopada...*

Ryszard Przymus "Ojczyzna wolna" { fragm. }

**11 LISTOPADA TO SYMBOLICZNA DATA, ŚWIĘTO
ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI PRZEZ POLSKĘ.**

Dzień ten ustanowiono świętem narodowym dopiero ustawą z kwietnia 1937 roku, czyli prawie 20 lat po odzyskaniu niepodległości.

Do czasu wybuchu II wojny światowej święto obchodzono tylko dwa razy - w roku 1937 i 1938. Po wojnie Narodowe Święto Niepodległości dopiero w 1989 roku wróciło do kalendarza oficjalnych świąt państwowych. Główne obchody, z udziałem najwyższych władz państwowych, odbywają się w Warszawie na placu Józefa Piłsudskiego. Znajduje się tam Grób Nieznanego Żołnierza. Jest to symboliczny grób wszystkich bohaterów, którzy oddali swoje życie za wolną Polskę.

**Grób Nieznanego Żołnierza, Święto
Niepodległości, Warszawa**

